

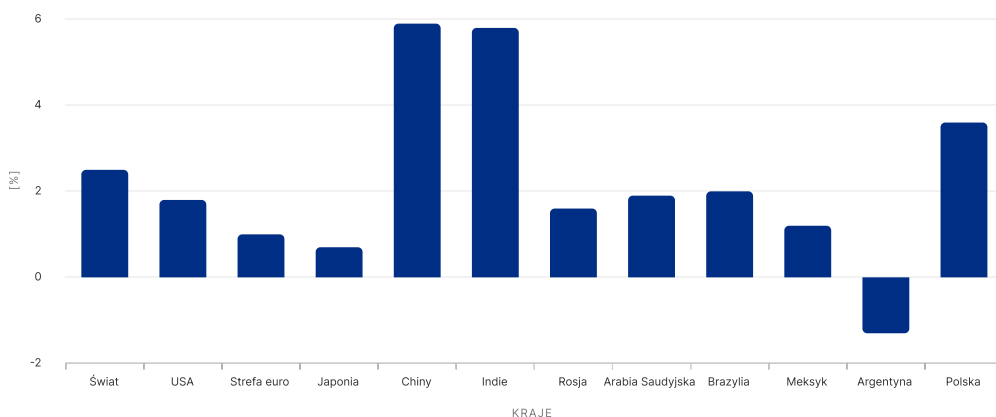
Wyzwania i globalne prognozy na przyszłość

Bank Światowy przewiduje, że w 2020 roku Produkt Krajowy Brutto na świecie wzrośnie o 2,5%. Istotny wzrost gospodarczy odnotują kraje Azji Wschodniej i Pacyfiku – wzrost na poziomie 4,1% (w tym Chiny 5,9%). Szybkim wzrostem powinny charakteryzować się kraje Południowej Azji (przewidywany wzrost PKB o 5,5%, w tym Indie o 5,8%).

Wskaźnik własny 1

Według prognoz Banku Światowego, znacznie niższą dynamikę rozwoju gospodarczego odnotują kraje rozwinięte. Gospodarka amerykańska przyrośnie o 1,8%, krajów należących do strefy euro o 1,7%, a Japonii o 0,7%. Nieco przyspieszy tempo rozwoju gospodarczego w Rosji (do 1,6%). Mimo ożywienia gospodarczego, przewiduje się, że niskie tempo wzrostu PKB zanotują kraje Ameryki Południowej, w tym: Brazylia (wzrost o 2,0%), Meksyk (1,2%). W Argentynie utrzyma się zaś recesja (spadek PKB o 1,3%). Polska będzie należeć do grupy krajów najszybciej rozwijających się w UE – przewidywany wzrost na poziomie 3,6%¹.

Prognozowane tempo wzrostu gospodarczego w 2020 roku (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Światowego

International Energy Agency (IEA) prognozuje, że w 2020 roku zapotrzebowanie na ropę naftową wyniesie 101,5 mln baryłek dziennie, czyli wzrośnie o 1,2% w porównaniu z poprzednim rokiem. Regionem, który będzie dalszym w ciągu odpowiadał za największy wzrost konsumpcji, będzie obszar Azji i Pacyfiku (kluczowe znaczenie będzie miała sytuacja gospodarcza Indii i Chin). Ostatnie reformy wprowadzone przez rząd Indii prawdopodobnie wpłyną na przyspieszenie rozwoju gospodarczego kraju. Na dzień publikacji sprawozdania występuje globalne zagrożenie pandemią koronawirusa, która może wpłynąć negatywnie na prognozowane wskaźniki makroekonomiczne w 2020 roku, a tym samym na kształtowanie się globalnych marż rafineryjnych.

W pozostałych regionach można spodziewać się stabilizacji zapotrzebowania na ropę naftową na dotychczasowym poziomie.

Z uwagi na bardziej przyjazne oddziaływanie gazu ziemnego na środowisko naturalne, można spodziewać się wzrostu znaczenia tego źródła energii w bilansie energetycznym na świecie (w ocenie IEA gaz ziemny wyprzedzi w 2030 roku węgiel w bilansie).

W odniesieniu do wydobycia ropy naftowej przewiduje się w dalszym ciągu kontynuację wzrostu produkcji w USA (złoża niekonwencjonalne), a także w kilku innych państwach, m.in. takich jak: Norwegia (wzrost wydobycia w efekcie oddania do eksploatacji złoża Johan Sverdrup), Brazylia (rekordowy poziom produkcji, a jej rząd rozważa rozpoczęcie w 2020 roku rozmów w sprawie możliwego przystąpienia do OPEC), Kanada (ponownie rekordowy poziom produkcji), Argentyna (eksploatacja złóż z formacji niekonwencjonalnych, w tym Vaca Muerta) oraz Gujana (pod koniec 2019 roku nastąpił początek eksportu ropy naftowej na rynki międzynarodowe). Z uwagi na występującą nadprodukcję, w dalszym ciągu ważną rolę będą odgrywać decyzje państw OPEC i spoza OPEC, które od 2017 roku współpracują w zakresie zbilansowania sytuacji na rynku. Napięta sytuacja na rynku ropy naftowej (Bliski Wschód, Afryka Północna) będzie zapewne wpływać na dostępność i cenę surowca w 2020 roku.

Z powodu wysokiego poziomu zapasów ropy naftowej na świecie (obecnie 9 mln baryłek powyżej 5-letniej średniej) oraz dodatkowych zdolności produkcyjnych państw OPEC (ang. spare capacity) można spodziewać się, że wpływ potencjalnych przerw w dostępności ropy naftowej wywołanych niestabilną sytuacją geopolityczną lub warunkami środowiskowymi na cenę ropy naftowej będzie ograniczony.

Źródłem podstawowych zagrożeń dla europejskich rafinerii będzie zwiększająca się konkurencja ze strony rafinerii z Bliskiego Wschodu, Azji i Pacyfiku (Indie, Chiny) oraz Rosji, w szczególności w okresie mniejszego zapotrzebowania na paliwa. W długim horyzoncie czasowym potencjalny rozwój mocy przerobowych w Afryce może wpłynąć na wzrost rywalizacji pomiędzy rafineriami w regionach, które przez lata importowały benzynę z Europy. W latach 2022-2023 nastąpi realizacja budowy największej rafinerii w Nigerii Dangote (650 tys. b/d). Należy oczekiwać, że głównym europejskim kierunkiem zbytu dla tych rafinerii będzie obszar śródziemnomorski, jednak oddziaływać będzie to na łączny bilans paliwowy Europy. Ponadto zagrożeniem może być dalszy spadek i niski poziom cracków produktowych dla lekkich destylatów (tj. benzyny motorowej i surowej) oraz malejąca podaż rop ciężkich, co może wpływać na utrzymanie niskiego poziomu spreadu Ural-Brent.

W perspektywie do 2040 roku OPEC przewiduje, że z uwagi na niski poziom wzrostu gospodarczego oraz zapotrzebowania na paliwa, a także rosnącego znaczenia innych źródeł energii, istnieje prawdopodobieństwo spadku poziomu wykorzystania mocy przerobowych rafinerii na świecie i w konsekwencji likwidacja niektórych zakładów.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych rafinerii w 2018 i 2040 roku (w %)

